

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica post octauas pe[n]tecostes Nona Euangeliu[m]. Homo
quida[m] erat diues qui habeat villicu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A malis bonum opus videtur bonū: quis interdū propter corruptionē gustus non sapiat ipsis malis. Unde pater q̄ bonum opus deo & hominibus placet. Unde dī cīt: dilectus deo & hominibus moyses:

Mat. 25, 45. 5. quia scilicet bonus erat &c. Dala autem quasi omnibꝫ displiceret: & etiā ipsi malis: quando sc̄ ratione vñatur: & redeunt ad seipſos. Quinto: quia ad locum bonū dūc̄it scilicet ad celum qui est locus beatorum. unde dicitur: Venite bñdici pa- tris mei: possidere regnum &c. Dala autem ope ad ma- lum locum ducunt

B scilicet ad infernū Zu. 16, 1. unde dicit: Vor- tuus est & diues: et sepultus est in inferno. Et etiā alibi dī- citur: Ite maledi- ci in ignem eternū qđ paratus est &c.

Postilla mar. 25, 5. **D**mo quidaz erat di- ues &c. Luc. xvii. Historia huius euāge facta ē anno christi. xxxij. v

kalēd. octobris. dñica. luna. xiii. inditione v. Nec initū illi euāgelij scribit sancrus Lucas de filio p̄digo: qđ dissipat omnes substantiā suam viuēdo luxuriofe: & post modū cepit egere: & cupiebat implere vē- trē suū de illis qui porci māducabant: & nemo illi dabat. Qui surgens venit ad patrem suū dicens: Pater peccauit in celo & corā te: iam nō sum dignus vocari filius tuus. Et quō pater cum gaudio suscepit eū: & fecit coniuīū solēne/dicēs: Hic filius meus mortuus erat et reuixit perie-

rat & inuētus ē. Hoc euāgeliū legit in q̄ dragesima/sabbato an dñica oculi. Tūc postmodū sequit euāge. hodi. a Cho- mo quidā. Ly. i. ipse deus p nobis hō- natus. b C̄erat diues. qđ ipsius sunt

egli & terra / et oja in eis p̄tēta. vnde: Dñi est terra & ple P̄t. 25, 3.

nitudo eius: orbis terrarū et vniuersit qui habitant in eo.

c C̄ui habe- bat villicū. Lyr. dispeſatōrē cui tra- didit bona sua ad dispeſandū: et sic quilibet hō est villi- cus dei: eo qđ deus euilibet homini co- mittit ad gubernā- das/ & ad volunta- tem dñi sui dispen- ſadas triplices res

sc̄ tēpōales/ cor- pus & anima: et hoc

est cōtra illos qđ di- cunt: Ego sum dñs om̄i facultati mea- rum. Vñ Ambro. Bona hois nō sōt que secum ferre nō pōt. d C̄et hic diffamatus est apud illū qđ dis-

ſi vallet bona il- luis. qđ frequenter

coingit qđ qđ ma- le utiſ his qđ ei a deo cōmissa sunt: sc̄ expē- dendo in supbia/ in crapula/ in luxuria: et sic de alijs: vel vires sui corporis in pēcis coſumit. e C̄et vocauit eū. Gor. Go- cat dñs quilibet hoīem inspiraciōbꝫ in te- rius/ p̄dicationibus exterius/ bāſicis/ fla- gellis/ & incutiēdo terrorē extremi iudicis & timorem eternē dānatiōis. f C̄et ait illi: qđ hoc audio de te. qđ d. et ne hoc

vez: dissipati epaliam/ inqñasti corpꝫ: & an- mā in pēcis tuis occidisti. g C̄rede

ronē villica. tue, quod erit i morte ho-

* 4

Inil lo tem-
pore. Dixit
jesus disci-
pulis suis.
parabolam
hanc: Illo a-
mo quidaz
erat diues. b

s id est puratorē.

f i. de malo accusatus: puta de infidelitate sua. qui habebat villicū: et hic diffa-
matus est apud illum/ quasi diffi-
passer bona illius: et vocauit eū: e

f malom.

et ait illi: Quid hoc audio de te: f
f i. compottū.

f dispensationis. reddē ratioñem villicationis tue. s

Dñica. IX. post octa. Penteco.

E minis: tū cū oportet hoīem reddere rationem de oībus sibi cōmissis vīcī ad vīcī quadrātē. a **A**it asit villicus intra se: Quid faciat. Sic peccator: intra se cogitare debet: quid faciam ut eter na dānatiōne euādām? b **C**uius dñis me aufert a me villicatōe*z*. i. dispensationem oīum rerū mihi cōmissaz: qz tunc am pli nō erit tēp^z me rēdi neqz pgnēdi. *1. vīcī dñi h̄yātū
mīssaz. qz tū cōmissaz
tēp^z me rēdi neqz pgnēdi*

Codere non valeo: mēdicare erubesco. Lōudatārandū est qz in alia vita hō nō pōt bona operari quibus merear & iuueat ad gloriā. nec pōt mē dicare: id est orādo obtinere tūc veniam peccatorum/ aut augmentū gloriā: quia tempus p̄ sentis vite compa ratur estatū: alia do vita scz futura: est similis hyem: qz que homo h̄ semi natib⁹ et metet.

Singulis debitorib⁹ dñi sui dicebat primo: Quantum debes domino meo: At ille ait: Lēti chādos olei. *2. dñi h̄yātū
mīssaz. qz tū cōmissaz
tēp^z me rēdi neqz pgnēdi*

Coītōz illi: accipe cau tō quantū debes: Qui ait: Len tō quantū debes: Qui ait: Len

Recipient me in domos suas. id est p eoꝝ suffragia & merita recipiā in vitam beatā. i. in regnū celoz: qz domus pauper est. Unde dicit: Beati paupes spiritū: qm ipsoꝝ est regnū celoz. f **L**ōudatāstāz singulis. *3. dñi h̄yātū
mīssaz. qz tū cōmissaz
tēp^z me rēdi neqz pgnēdi*

Debitorib⁹ dñi sui. Singulatim eos allo quebāt: vt quilibet reputaret sibi factum beneficī speciale mēsciens qz alij etiā faceta est relaxatio. Secūdo: ne indignaret aliquis ipsoꝝ quia plus remitteret alij. qz sibi: nec relata totū vt magis late re dominū suum. b **D**icebat pri mo: Quantum debes dñio meo: At ille ait: Len tū chādos olei. *4. dñi h̄yātū
mīssaz. qz tū cōmissaz
tēp^z me rēdi neqz pgnēdi*

Debet dñs meo: At ille ait: Len tū chādos olei. Bed. Chādos gre ce est ampibora latine cōtinens tres vīnas. i **D**ixit illi: Acci. cau tōnē tuā. Hora lautio est instru mentum: quod ad cauelā de contra cū debiti propria manu scriptum est quod alio nomine dīci cyrographū. k **C**et sede ato scribe quinqua gitā, et sic dimidiā partē annalī rediūtū ei dimisiſt. l **D**einde alio dixit: Lu vō qz tu debes: Qui ait: Len tō quantū debes: Qui ait: Len

Cartā in qua tantū est debitu p̄scriptū. *5. dñi h̄yātū
mīssaz. qz tū cōmissaz
tēp^z me rēdi neqz pgnēdi*

Dicit illi: accipe quaginta. *6. dñi h̄yātū
mīssaz. qz tū cōmissaz
tēp^z me rēdi neqz pgnēdi*

Hugo. card. et fidorū tu choros tritici. At illi: Accip̄ litteras tuas et scribe octoginta. *7. dñi h̄yātū
mīssaz. qz tū cōmissaz
tēp^z me rēdi neqz pgnēdi*

Et laudauit dñs villicum iniquitō de furto sed prudētia. *8. dñi h̄yātū
mīssaz. qz tū cōmissaz
tēp^z me rēdi neqz pgnēdi*

Et p̄ debitorib⁹ dimisiſt ei. **P**reciosissimā ē adoleā & tritici ad suslētātē: id pponit debitorib⁹ olei debitorib⁹ tritici. n **E**t laudauit do. vil. iniātāz. i. villicū iniquitō fuit iniquitō dupli ci iniquitātē. **D**uo qz bona dñi sui dissipauit. **S**ed oꝝ: qz de

No laudavit de sua iugitate, quia prout male dicitur commissus excederat, sed de sua prudentia et sagacitate.

Euangelium

135

- A fiduo furatus est: laudauit eum non sim-
pliciter sed sicut quid: quia ut dicit Glosa.
Non laudauit eum de fraude, sed de pru-
dencia: quia prouidit sibi in posterum.
a **C**Quia filii huius seculi. Lyra, id
est homines temporalibus intenti.
b **P**roudenti-
ores, id est magis
astuti et ferudi sunt
in temporalibus ne/
gociis agendis.
c **F**ilii lucis
z. id est sicut homi-
nes spiritualibus de-
putati sunt in nego-
ciis spiritualibus:
et hoc videmus ad
sensum frequenter
accidere: cuius una
ratio est corruptio
nature: propter qua
homo prionior est
ad malum sicut ad bo-
num. Alia ratio est
quia bona tempora-
lia sunt presentia:
z ideo fortius mouent animum: quia sunt
Aristoteles. Prefens obiecta mouet sen-
sum. d **E**t ego dico vobis. Hic do-
minus parabolam istam adaptat ad no-
stram eruditioem et salutem: et ad ele-
mosynarum largitionem. e **F**acite
vobis amicos, id est pauperes et bo-
nos homines et etiam sanctos angelos.
Damon f **D**e māmonia iniquitatis. Mā-
mon est demon tentans de diuitiis male
acquirendis. Dicuntur autē diuitiae mā-
monia iniquitatis: quia frequenter ad cu-
piditatem inducunt: quia faciunt hominem
superbire/inebriari/luxuriari/ludere z. c.
Unde Augustinus: Omnis dives aut ē
iniquus: aut heres iniqui. Item quia ra-
to sine peccato acquiruntur. Unde Apo-
stolus: Qui volunt diutes fieri/ incidunt
in laqueos diaboli. Item quia inequali-
ter possidentur ab hominibus. Mā unus
in ipsis abundat: et aliis parum aut ni-
hil de ipsis habet. g **E**t cum defece-
ritis. Lyra. s. a presenti vita. h **R**ec-
itant vos in eterna tabernacula, id
est per sua merita et suffragia impetrare
apud deum vos fina liter recipi in vitam
eternam. **E**nde circa p̄fens euange-
līum vbi dicit: f. s.
s. ut in posterum haberet prouisionem.
a tatis quia prudēter fecisset: quia
magis diligētores in
acquirendis temporalibus: q̄d sit lucis in acqui-
rendis spiritualibus: q̄d pate ad oculum.
b filii huius seculi prudētores si-
b. hoc est nō simpliciter sed sicut qd.
c līs lucis in generatione sua sunt.
q̄d similitudine cōfūta intellectu offert
d **E**t ego vobis dico: Facite vobis
s. id est date elemosinas vnde pauperes
sunt vobis obligati.
e amicos de māmonia iniquitatis:
s. p̄ mortem.
f s. vt cū defeceritis recipiant vos b
g nam pauperū spiritu propter deum est regnū
celorum.
In eterna tabernacula.
- D**io: cum aliquis contra institutionem ec-
clesie lucratur: ut labo rando diebus festi-
uis/vel aliter: ita tamen q̄ de tali non ter-
netur ad restitutionem: vt est lucrum d̄ iu-
re meretricio: tunc enim sumenda est me-
dicina vnde facta sunt vulnera: et danda
est de hoc elemosyna pauperib⁹. Quar-
to: faciendi sunt amici de diuitiis que ini-
que seruantur cum nimia tenacitate. Po-
test enim quis damnari eo q̄ nō dat sua.
Unde dicitur: Discedite a me maledicti m. 25. v.
in ignem eternum. Clurui et non dedidit
mibi manducare. Unde diues epulo dā-
natus est: quia non dedit sua: vt patet Lu-
ce. vi. capitulo.
- Q**um appropinquaret Ie. Postilla
sus hierusalem videns ciui-
tatem fleuit super illam di-
cens. Quia si cognouis. z. c.
Luce. vii. Historia huius euangeliū sacra
est anno christi. xxxiiij. viij. kalendas Aprili
lis dominica palmarum. luna. p. inditioē